

РЕШЕНИЕ

23 август 2023 ел

г.Мензелинск

КАРАР

№ 2

**«Минзэлә муниципаль районында муниципаль торак
контроле турында нигезләмәне раслау»
Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы
Советының 10.12.2021 ел №3 карарына үзгәрешләр кертү турында**

Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Прокуратурасының 15.05.2023 ел №02-01-05/51 протестын башкару максатында һәм Россия Федерациясе Торак кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге №131-ФЗ Федераль законнар, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлдәге №248-ФЗ, Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Советы **КАРАР ЧЫГАРА:**

1. 10.12.2021 ел №3 Совет карарына кертергә. «Минзэлә муниципаль районындагы муниципаль торак контроле турында нигезләмәне раслау турында» яңа редакциядә үзгәрешләр кертергә һәм түбәндәгеләрне расларга:
2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуну Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары Чухланцев Дмитрий Александровичка йөкләргә

Совет рәисе

А.Ф. Сәлахов

РАСЛАНДЫ

Минзәлә муниципаль районы
Советы«23» август 2023 ел
№ 2 карары белән

Минзәлә муниципаль районында муниципаль торак контроле турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Нигезләмә Минзәлә муниципаль районында (алга таба - муниципаль торак контроле) муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Муниципаль торак контроле предметы булып юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның һәм гражданның (алга таба - контрольдә тотылуучы затларның) торак законнары, энергияне сак тоту турында һәм муниципаль торак фондына карата энергетик нәтижелелекне күтәрү турында законнарда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне үтәү тора:

1) муниципаль торак фондыннан файдалану һәм сакланышы, шул исәптән торак биналардан файдалану, аларны куллану һәм карап тоту, күпфатирлы йортларда биналарның милекчеләренә гомуми милкен карап тоту, куллану һәм карап тоту, күпфатирлы йортта торак бинаны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинага күчерү тәртибе, күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп кору тәртибенә карата таләпләр, күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп кору тәртибенә карата таләпләр;

2) капитал ремонт фондларын формалаштыруга таләпләр;

3) күпфатирлы йортларда хезмәт күрсәтүче һәм (яисә) гомуми мөлкәтне тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы күпфатирлы йортлар белән идарә итүче юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны төзүгә һәм аларның эшчәнлегенә карата таләпләр;

4) күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы биналарның милекчеләренә һәм файдаланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә карата таләпләр;

5) хезмәт күрсәтүләр күрсәтелгән һәм идарә итү, тоту һәм ремонт эшләре башкарылган очракта торак урынны карап тоткан өчен түләүнең күләмен тиешле булмаган сыйфатлы һәм (яисә) билгеләнгән дәвамлылыктан артып киткән күпфатирлы йортта үзгәртү кагыйдәләре;

6) күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне карап тоту кагыйдәләре һәм торак урынны карап тоту өчен түләү күләмен үзгәртү кагыйдәләре;

7) күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы биналарның

милекчеләренә һәм файдаланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтү, туктатып тору һәм чикләү кагыйдәләре;

8) энергетика нәтижәлелеге һәм күпфатирлы йортлар биналарының һәм торак йортларның энергия ресурсларын исәпкә алу жайланмалары белән тәмин ителеш таләпләре;

9) ресурс белән тәмин итүче оешмалар, күпфатирлы йортлар белән идарә итү эшчәнлеген башкаручы затлар тарафыннан системада мәгълүмат урнаштыру тәртибенә карата таләпләр;

10) күпфатирлы йортларда инвалидлар өчен биналардан файдалану мөмкинлеген тәмин итүгә карата таләпләр;

11) социаль файдаланудагы наемга алынган йортларда торак урыннары бирүгә карата таләпләр.

1.3. Муниципаль торак контроле Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Башкарма комитетның муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлары булып Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының Төзелеш, архитектура һәм ТКХ бүлеге хезмәткәрләре тора (алга таба шулай ук - контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфай затларының вазыйфай бурычларына аларның вазыйфай инструкциясе нигезендә муниципаль торак контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге №248-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия булалар һәм жаваплы булалар.

1.5. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга, профилактик чараларны оештыруга һәм уздыруга бәйле мөнәсәбәтләргә, контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге №248-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясе Торак кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге №131-ФЗ Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Муниципаль торак контроле объектлары булып тора:

1) әлеге Нигезләмәнең 1.2 пунктының 1.11 бүлекләрендә күрсәтелгән мәжбүри таләпләр, шул исәптән эшчәнлекне, гамәлләрне (гамәл кылмауны) гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата куела торган рәшкәнлек, контроль ясаучы затларның гамәлләре (гамәл кылмавы) үтәләргә тиеш;

2) әлеге Нигезләмәнең 1.2 пунктының 1.11 бүлекләрендә күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела торган контрольдә тотучы затларның эшчәнлегенә

нәтижеләре, шул исәптән продукциянең (товарларның), эш һәм хезмәт күрсәтүләренә;

3) муниципаль торак фондының торак урыннары, муниципаль торак фондының торак урыннары булган күпфатирлы йортлардагы гомуми мөлкәт һәм әлеге Нигезләмәнең 1-11 бүлекләрендә күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куелган башка объектлар.

1.7. Башкарма комитет тарафыннан муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында муниципаль торак контроле объектларын исәпкә алу тәэмин ителә.

1.8. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда рисклар белән идарә итү һәм бәяләү системасы кулланылмый¹.

2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зарар) китерү куркынычларын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет муниципаль торак контролен, шул исәптән профилактик чаралар үткәру юлы белән дә гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чаралар контрольдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләргә намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләргә бозу һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зарар) китерә алырлык шартларны, сәбәпләргә һәм факторларны бетерү, контрольдә торучы затларга мәжбүри таләпләргә, аларны үтәү ысулларын житкерү максатларында Башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда зыян китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәру контроль чараларын үткәругә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар үткәргәндә муниципаль торак контроле объектлары закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зарар) китерүгә турыдан-туры куркыныч туса яки муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат, контроль чаралар үткәру турында Карар кабул итү өчен, бу хакта кичекмәстән Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә хәбәр итә.

¹ Нигезләмәдә бәяләү һәм рисклар белән идарә итү системасын куллану каралырга мөмкин. Мондый очракта нигезләмә куркыныч категорияләре исемлеген раслау, хәвеф-хәтәр критерийларын раслау, контроль объектларын хәвеф-хәтәр категориясенә керту тәртибен, куркыныч индикаторларын раслау тәртибен жайга салырга тиеш. Бу очракта рисклар белән идарә итү системасын жайга салучы контроль төрләре турында башка тиллаштырылган нигезләмәләренң нигезләмәләреннән файдалану тәкъдим ителә.

2.5. Муниципаль торак контролен башкарганда түбәндәге профилактик чаралар үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәғлүмат житкерү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.²

2.6. Минзәлә муниципаль районының «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендә тиешле мәғлүматларны урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет тарафыннан мәғлүмат житкерелә. – Минзәлә муниципаль районының рәсми сайты махсус бүлектә (махсус бүлектә керү Башкарма комитетның рәсми сайтындагы төп (төп) биттән), массакүләм мәғлүмат чараларында, дәүләт мәғлүмат системаларында (алар булганда) контрольдә тотучы затларның шәхси кабинетлары аша һәм башка рәвешләрдә башкарылырга тиеш.³

Башкарма комитет Башкарма комитетның рәсми сайтындагы контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә, каралган мәғлүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш бер өлеш 46 статьясындагы «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон.

Башкарма комитет шулай ук Минзәлә муниципаль районы халкына контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү Башкарма комитет тарафыннан үткәрелгән тикшерү чаралары һәм аларның нәтижәләре турында мәғлүматларны жыю һәм анализлау юлы белән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча ел саен муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган һәм Башкарма комитет

² Санап үтелгән төр профилактик чаралардан бары тик мәғлүмат житкерү һәм консультацияләү генә уздыру мәжбүри. Калган профилактик чаралар кулланылмаска мөмкин («Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль законның 45 статьясындагы 2 өлешне карагыз).

³ «Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы мәғлүматтан һәркем файдалана алу мөмкинлеген тәэмин итү хакында» 2009 елның 9 февралендәге №8-ФЗ Федераль законның 10 статьясындагы 1 өлешне нигезендә, әгәр жирлекнең жирле үзидарә органы үз эшчәнлеге турында мәғлүматны «Интернет» челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаса, әлеге мәғлүмат тиешле муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла ала. Жирлекнең жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы мәғлүматны урнаштыруда шундый ук алым «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге №131-ФЗ Федераль законның 26.1 статьясындагы 5 һәм 14 өлешләрендә дә каралган.

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге №248-ФЗ Федераль закон нигезләмәләре нигезендә (мәсәлән, 46 статьяның 2, 3 өлешләре, 50 статьяның 9 өлеше һ.б. карый аласыз) контроль-күзәтчелек эшчәнлеге турында хәбәр итү нәкъ менә контроль (күзәтчелек) органы сайтында, тиешле мәғлүматны хакимиятнең башка органнары сайтларында урнаштыруның аерым очрақларда мөмкинлеге турында киңешчүләрсез генә башкарыла.

житәкчесе кул куйган әмер белән расланган доклад әзерләнә. Әлеге доклад, хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр, Минзәлә муниципаль районының рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

2.8. Башкарма комитетта мәжбүри таләпләрне бозгау әзерлек яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зарар) китергән дигән мәгълүматлар расланмаган яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зарар) китерү куркынычы тудырган очракта, контрольдә торучы затка мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында искәртү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим ителә. Кисәтүләр Башкарма комитет житәкчесе тарафыннан игълан ителә (имзалана) Минзәлә муниципаль район Башкарма комитеты әлеге мәгълүматларны алган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча хәбәр итә. Кисәтү язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотыла торган зат адресына жибәрелә.

Искәртү Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.2021 № 151 «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча төзелә.

Мәжбүри таләпләрне бозу ярамаганлыгы турында игълан ителгән искәртү теркәү номеры куелып искәртүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Башкарма комитет тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында искәртү игълан ителгән очракта, контрольдә торучы зат күрсәтелгән искәртүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы. Искәртүгә карата ризасызлык Башкарма комитет тарафыннан алынганнан соң 30 көн эчендә карала. Искәртүгә карата ризасызлыкның нәтижәсе турында язма яки электрон документ рәвешендә контрольдә торучы затка ризалык яисә килешмәү турындагы мәгълүмат белән жавап жибәрелә. Жавапта ризасызлыгы белән килешмәү очрагында тиешле дәлилләр күрсәтелә.

2.9. Контрольгә алынучы затларны консультацияләү муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхсән кабул иткәндә йә профилактик чаралар, контроль чаралар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданның шәхси кабул итү Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе һәм (яки) муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Түбәндәге мәсьәләләр буенча консультация бирү телдән яисә язма рәвештә

гамәлгә ашырыла:

- 1) муниципаль торак контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Контрольдә торучы затларны телдән консультацияләү шулай ук гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультацияләү муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан түбәндәге очрақларда гамәлгә ашырыла:

- 1) контрольдә тотучы зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында язма запрос тәкъдим ителде;
- 2) консультацияләр вакытында куелган сорауларга телдән җавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга җавап өстәмә белешмәләр соратын алуны таләп итә.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат консультация биргән очрақта, файдалану мөмкинлегенә Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Кинәшмә барышында муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның, контроль чараның башка катнашучыларының конкрет контроль чарасын, карарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, шулай ук экспертиза, сынауларның контроль чарасы кысаларында уздырылган нәтижәләре бирелә алмый.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфай затка әверелгән мәгълүмат кинәш бирү барышында мәжбүри таләпләргә үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Муниципаль торак контроле ясарга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан консультацияләр исәпкә алу журналы алып барыла.

Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетына контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренәң биш һәм аннан күбрәк мөрәҗәгәтләргә кәргән очрақта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлеккә урнаштыру, Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе яки муниципаль торак

контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат кул куйган язма аңлатма бирү юлы белән башкарыла.

2.11. Профилактика визиты контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә йә видео-конференция-элементә куллану юлы белән уздырыла.

Профилактика визиты барышында контрольдә тотыла торган зат аның эшчәнлегенә яисә аның карамагындагы контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итә.

Профилактик визит уздырганда, контрольдә торучы затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Контрольдә торучы зат тарафыннан профилактик визит барышында алынган аңлатмалар рекомендация характерында.

3. Контроль чаралар һәм контроль гамәлләр башкару

3.1. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда башкарма комитет тарафыннан күрсәтелгән чаралар кысаларында түбәндәге контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә торучы затның (аның филиалларының, вәкилләренен, аерымланган структур бүлекчәләренен) урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиеш булган документларны карау, сораштыру, документлар соратып алу, инструменталь тикшерү юлы белән);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3) документар тикшерү (язмача аңлатмалар алу, документлар соратып алу, экспертиза аша);

4) күчмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документлар соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (муниципаль торак контроле объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, «Интернет» челтәрендәге белешмәләрне, башка һәркем файдалана алырлык белешмәләрне, шулай ук фото- һәм кинога яздыру функцияләре булган хөкүк бозуларны теркәү техник чараларының автоматик режимда эшләүче мәгълүматлардан файдаланып, тикшереп торучы затлар тарафыннан бирелә);

6) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынаулар, экспертиза аша).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү Башкарма комитет тарафыннан контрольдә торучы затлар белән бәйләнешсез

үткәрелә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнен 3.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә ала.

3.4. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чараларны үткөрү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) 1) Башкарма комитетта гражданныр һәм оешмалардан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан килгән мәгълүматта зыян (зарар) китерү куркынычы турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр, шулай ук контроль чаралар үткөрү нәтижәсендә, үзара бәйләнешсез контроль чараларны да кертеп, мондый белешмәләрне алу, шул исәптән контроль чараларны да кертеп, контроль чаралар үткөрү нәтижәсендә, шул исәптән банк контрольдә тотылучы затларга карата үткәрелә торган контроль;

2) 2) мәжбүри таләпләрне бозу хәвәф - хәтәр индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектның туры килүен яисә контроль объектның мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә конкрет контрольдә тотылучы затларга карата контроль чаралар үткөрү турында йөкләмә; Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте Рәисе йөкләмәсен үтәүне оештыру турында Россия Федерациясе баш дәүләт торак инспекторы боерыгы белән муниципаль торак контроленән контроль чараларын уздыру тәртибенә һәм (яисә) срокларына төгәлләштерелергә мөмкин (әгәр мондый контроль чараларны үткөрүгә карата Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәсе белән башкасы билгеләнмәгән булса);

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренән үтәлешенә күзәтчелек кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы тәмамлану - әгәр контрольдә торучы зат тарафыннан аңа бирелгән күрсәтмә белән каралган документларны һәм белешмәләрне тапшырмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турындагы күрсәтмәнен үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин түгел.

3.5. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары әлеге Нигезләмәнен 1 нче кушымтасында күрсәтелгән.

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге Башкарма комитетның расми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә

урнаштырыла.

3.6. Контрольлек итүче зат белән берлектә үткәрелә торган контроль чаралар Башкарма комитетның контроль чараларын үткәрү турындагы күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.7. Башкарма комитетның зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зарар) куркынычы турында яисә контрольлек итүче затның эшчәнлек параметрларын билгеләү турында белешмәләр нигезендә контроль чарасын үткәрү турында күрсәтмәсе кабул ителгән очракта, аларның туры килүе яки кире кагу, мәжбүри таләпләрне бозуның расланган Индикаторлары нигезендә, контроль чарасын үткәрү өчен нигез булып тора. Мондый боек вазыйфа затның дәлилләнгән күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә. муниципаль торак контроле, контроль чаралар үткәрү.

3.8. Контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелә торган контроль чаралар, Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе йөкләмәсе, Башкарма комитетның эш планындагы бирем, шул исәптән «дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм Россия Федерациясендә муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законда билгеләнгән очракларда, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфа затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга караган контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясе Торак кодексы нигезендә вазыйфа затлар тарафыннан муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә.

3.10. Муниципаль торак контролен оештыру һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет әлегә документлар һәм (яки) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада булган башка органнардан документлар һәм (яки) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге №724-р боек белән расланган документлар һәм (яисә) дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында сорала торган һәм алына торган мәгълүмат исемлеге белән билгеләнгән документлар һәм (яисә) белешмәләр булган оешмалар исемлеге, шулай ук ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары яки (яисә) күрсәтелгән органнар карамагында булган һәм (яисә) дәүләт контроле төрләрен. дәүләт контролен гамәлгә ашырганда һәм контролен гамәлгә ашырганда шушы белешмәләр булган һәм (яисә) белешмәләр булган ведомстволар һәм (яисә) башка органнардан алына торган документларны һәм (яисә) белешмәләрне һәм (яисә)

белешмэләрне тапшыру кагыйдэләре белән билгеләнгән. № 338 «Дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствора мәгълүмати хезмәттәшлек турында».

3.11. Контрольлек итүче затлар булып торучы индивидуаль эшқуар, гражданин килеп туган очракта, Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетына контроль чарасы үткәргәндә булу мөмкинлегә булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру Башкарма комитет тарафыннан индивидуаль эшқуар, гражданинның әлегә мөрәжәгать итү өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә (ләкин 20 көннән дә артык түгел), Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетына бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү керә:

1) 1) контрольдә тотыла торган зат йә аның вәкиле булмау муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан бәяләүгә, контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрнең үтәлешенә комачауламый, контрольдә тотыла торган зат контроль чараны уздыру турында тиешле рәвештә хәбәр ителгән булса;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең яисә фактта зыян китерүнең турыдан-туры янау билгеләре булмау;

3) контроль чара уздырганда контрольдә тотылуы затның булмавы (контрольдә тотыла торган затның авыруы, аның командировкасы һ.б.) өчен житди сәбәпләр бар.

3.12. Урынга чыгып тикшерүне үткәрү срогы 10 эш көннән арта алмый.

Урынга чыгып тикшерү барышында кече эшқуарлыкның бер субъектына карата багланышларның гомуми срогы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятиегә өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенә берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата урынга чыгып тикшерү үткәрү срогы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.13. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан контроль чаралар уздыру өчен контроль чаралар үткәрү өчен кирәкле барлык очрактарда мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) исбатлау өчен, вазыйфай затлар тарафыннан контроль чараны үткәрүгә вәкаләтле фотосъемка, аудио- һәм видеоязма кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру һәм әлегә максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.14. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә торучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм

(яисә) аларны бозуны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарға яисә вазыйфаи затларға Башкарма комитет тарафыннан 2020 елның 31 июлендәге «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган жаваплылыкка тарту һәм (яки) чараларны куллану турындагы мәсьәләне карау өчен мәғлүмат жибәрү керә.

3.15. Контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм анын нинди структур берәмлеге белән билгеләнгән дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткәрү тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Актка мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырғанда тутырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Актын рәсмиләштерү, Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан башкача билгеләнмәгән очракта, контроль чараны уздыру тәмамланган көнне мондый чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры аша, турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң, прокуратура органнарына жибәрелә.

3.16. Контроль чаралар турында мәғлүмат Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.17. Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотылучы затларға дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәғлүмати системаларның мәғлүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура аша, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» аша һәм (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең башкару өчен кулланыла торган мәғлүмат системаларының мәғлүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкаручы, контрольлек итүче зат булып торучы граждан муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар кылган гамәлләре һәм кабул ителгән карарлар турында, ул Башкарма комитет адресына документларны кәгазьдә алу кирәклегә турында хәбәр жибәргән яки башкарма комитеттан контрольләнгүче затның электрон почта адресы турында мәғлүмат алмау очрагында, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша (әгәр дә зат Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап

язмасы булмаса) электрон рәвештә документлар жибәрү мөмкинлеге булмаган яки ул Бердәм идентификация системасында теркәү процедурасын узмаган булса, һәм аутентификацияләү). Күрсәтелгән граждан Башкарма комитетка документларны кәгазьдә жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольлек итүче затка муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан кылына торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында хәбәр итү, Башкарма комитет контрольдә тотучы затка документлар һәм белешмәләрне почта элемтәсен кулланып, шул исәптән кәгазьдә жибәрелә ала.

3.18. Актта баян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге №248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 - 40 статьяларында һәм әлегә Нигезләмәнең 4 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.⁴

3.19. Контроль чарасын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.20. Контроль чара үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә Башкарма комитет (муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат) тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контрольлек итүче затка ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында, аларны бетерү вакытының һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чаралар үткәреү турында күрсәтмә бирү;

2) контроль чара уздырганда гражданның, объектка ия булган һәм (яисә) алардан файдалана торган биналарны, төзелешләрне, корылмаларны, корылмаларны, корылмаларны, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю, алардан файдалануны, корылмаларны, жиһазларны һәм башка шундый объектларны тыю турындагы таләбе белән судка мөрәжәгать итүгә кадәр, гражданның, оешмаларның законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы һәм аны булдырмау ысуллары турында мәгълүматның һәркем файдалана алырлык булсын өчен мөмкин булган теләсә нинди ысулы белән аларны законга зыян (зыян) китерү куркынычы һәм аны булдырмау турында мәгълүматка житкерү буенча Россия Федерациясе

⁴ Муниципаль контрольнең әлегә төрендә судка кадәр шикаять бирү системасы кулланылса (39 ст. 4 өлеше). Югыйсә, әлегә норма төшереп калдырылырга тиеш.

законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, үз компетенциясе нигезендә тиешле мәгълүматны дәүләт органына жиберергә, яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны киеәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне булдырмау буенча чараларны күрү, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, әгәр мондый чара законда каралган булса, аның үтәлешен тәэмин итү буенча чаралар күрергә;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткәрү турындагы мәсьәләне карау.

3.21. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыручы вазыйфал затлар муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданныр белән билгеләнгән тәртиптә үзара хезмәттәшлек итәләр.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жаваплылык каралган законнар таләпләрен бозу ачыкланган очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфал затлар күрсәтелгән актының күчәрмәсен тиешле жаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллай.

4. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфал затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) Башкарма комитет карарларына шикаять белдерү

4.1. Контроль орган карарларына, аның муниципаль торак контролен гамәлгә ашыручы вазыйфал затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» №248-ФЗ Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

4.2. Контроль органның карарларына, аның вазыйфал затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата судка шикаять белдергәннән соң гына шикаять бирелергә мөмкин, моңа эшкураарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы

гражданныр тарафыннан гамәлләр (гамәл кылмау) карарларына шикаять бирү очракларыннан тыш.

4.3. Муниципаль торак контроле кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольдә тотыла торган затлар судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

а) контроль чаралар уздыру турындагы карарлар;

б) контроль чаралар актлары;

в) контроль чаралар кысаларында контроль орган вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын).

4.4. Шикаять контрольдә торучы зат тарафыннан Контроль органына электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын кулланып тапшырыла.

Шикаять биргәндә граждан гади электрон имза, яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белемләрдә һәм документларны үз эченә алган шикаять, дәүләт яисә башка сакланучы сер турында Россия Федерациясә законнары таләпләрен үтәгән килеш, кәгазь чыганакта дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең бердәм порталыннан файдаланмыйча, контрольдә торучы зат тарафыннан бирелә.

4.5. Контроль орган карарына шикаять, аның вазыйфай затларының гамәле (гамәл кылмавы) контроль орган житәкчесә тарафыннан карала.

Контроль органы житәкчесенә гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаятьне Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесә карый.

4.6. Контроль орган карарына шикаять, аның вазыйфай затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогын житди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаять биргән затның үтенечнамәсә буенча әлегә срок контроль органы тарафыннан торгызылырга мөмкин.

Шикаять биргән зат, шикаять буенча карар кабул ителгәнчә, аны кире ала ала.

Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлешә шул ук нигезләр буенча рөхсәт ителми.

Шикаятьтә Контроль органының дәгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенеч булырга мөмкин.

4.7. Контроль орган шикаятьне теркәгән көннән алып ике эш көненнән дә соңга калмыйча карар кабул итә:

1) контроль органның дэгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органның дэгъва белдерелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында; шикаять белдерелә торган карарның үтәлешен туктатып тору турындагы үтенечнамә буенча карар турындагы мәгълүмат карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә шикаять биргән затка жибәрелә.

4.8. Шикаятьтә түбәндәге мәгълүматлар булырга тиеш:

1) карар һәм гамәле (гамәл кылмавы) дэгъва белдерелә торган контроль орган исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта);

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны) турында белешмәләр, йә морәжәгать итүченең исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, яки әлеге оешманың реквизитлары һәм фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта) ышанычнамә буенча шикаять биргән затның исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятьне карау вакытына үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыруның теләгән ысулы һәм аның буенча карар алуның теләгән ысулын;

3) контроль органның һәм (яисә) аның вазыйфай затының дэгъвалана торган карары турында белешмәләр, алар шикаять биргән контрольдә торучы затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин;

4) морәжәгать итүче контроль орган карары һәм (яисә) вазыйфай затның гамәле (гамәл кылмавы) белән килешмәгән нигезләрне һәм дәлилләрне. Гариза бирүче аның дәлилләрен раслый торган документларны (булган очракта) яки аларның күчермәләрен тапшыра ала;

5) шикаять биргән зат таләпләре;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан банкасы билгеләнмәгән булса, шикаять бирелә торган Контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чараның исән номеры.

Шикаятьтә әдәпсез яки мәсхәрәле сүzlәр, Контроль органның вазыйфай затларының яки аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар булырга тиеш түгел.

Шикаятьне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотыла торган затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Шикаятькә Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленең, аның жәмәгать вәкиленең, Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) каршындагы эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленең шикаять предметына караган позициясе дә кушылырга мөмкин.

Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил, аның жәмәгать вәкиле, Татарстан Республикасы

Башлыгы (Рәисе) каршындагы вәкаләтле вәкил позициясенә жавап шикаятыне биргән затка, шикаяты буенча карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә, контроль орган тарафыннан жибәрелә.

4.9. Контроль органы житәкчесе (житәкче урынбасары) (алга таба - шикаятыне карауга вәкаләтле вазыйфаи зат) шикаятыне алган вакыттан алып биш эш көне эчендә, әгәр:

1) әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән шикаяты бирү срогы тәмамланганнан соң шикаяты бирелгән һәм аны торгызу турында яисә шикаятыне бирүнең билгеләнгән срогын торгызуга үтенечнамәне үз эченә алмый;

2) шикаяты бирүгә жибәрелгән вакытны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тартты;

3) аны биргән контрольдә торучы заттан шикаяты буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр шикаятыне кире алу турында гариза килү;

4) шикаятыгә куелган мәсьәләләр буенча суд карары булу;

5) әлек контроль органга шул ук контрольдә тотыла торган заттан шул ук нигезләрдә башка шикаяты бирелгән;

6) шикаятыгә контроль орган вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышы, сәламәтлегенә һәм молкәтенә цензурасыз яисә мыскыллаучан әйтелмәләр, куркынычлар бар;

7) әлек әлеге контрольдә тотыла торган затның шикаяты белән кабат морәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятыне караудан баш тартылды һәм яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелми;

8) шикаяты тиеш булмаган Контроль органга тапшырылган;

9) Россия Федерациясе законнары нигезендә контроль орган карарларына шикаяты белдерү буенча суд тәртибе генә каралган.

Әлеге пунктның 3 - 8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятыне караудан баш тарту судка кадәр шикаяты бирү нәтижәсе булып тормый һәм Контроль органы карарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата суд тарафыннан шикаяты белдерү очен нигез була алмый.

4.10. Шикаятыне карауга вәкаләтле вәкил Контроль органының вазыйфаи заты шикаятыне караганда контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаяты бирүнең ярдәмче системасыннан файдалана, моңа шикаятыне карау дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документлар белән бәйле очраklar керми.

Контроль орган судка кадәр шикаяты бирү системасына шикаятыне карау барышы турында белешмәләр тапшыруны тәэмин итә.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаятыне карау, Россия Федерациясенә закон тарафыннан саклана торган башка сер турындагы законнары таләпләрен

үтэгән килеш, контроль (күзәтчелек) эшчәнлегә системасыннан файдаланмыйча, тикшереп торы органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.11. Шикаять Контроль орган тарафыннан теркәлгәннән соң егерме эш көне эчендә каралырга тиеш.

Аерым очракларда күрсәтелгән орган тарафыннан озынайтылырга мөмкин, әмма ул егерме эш көненә кадәр озайтылырга мөмкин.

4.12. Контроль орган шикаять биргән контрольдә торучы заттан шикаять предметына кагылышылы өстәмә мәгълүмат һәм документлар соратырга хокуклы.

Контрольдә тотылуучы зат күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны сорату жибәрелгәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы темасы, гариза биргән вакыттан алып, аларны контроль орган алган мизгелгә кадәр, әмма сорату жибәрелгәннән соң биш эш көненә кадәр, өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар тапшыру турында гарызнамә жибәрелгәннән соң туктатыла.

Контроль астындагы заттан шикаять предметына кагылышылы өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту очен нигез булып тормый.

Шикаятьне биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратын алу рөхсәт ителми.

Шикаять буенча шикаять биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнчегә кадәр үз чиратында шикаять предметына караган өстәмә материалларны тәкъдим итәргә хокуклы.

4.13. Кабул ителгән карарның һәм (яисә) банкарылган гамәлләрнең (гамәл кылмауның) законлылыгын һәм нигезләгән исбатлау бурычы Контроль органына йөкләнә, аның вазыйфай затының карары һәм (яисә) гамәл кылмавы (гамәл кылмавы) дөгъва белдерелә.

4.14. Шикаятьне карау йомгаклары буенча Контроль орган түбәндәгә карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгәтләнмичә калдыра;
- 2) Контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә гамәлдән чыгара;
- 3) Контроль орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) Контроль органы вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмавын)

законсыз дип таний һәм асылы буенча, шул исәптән билгеле бер гамәлләрне башкару турында, карар чыгара.

4.15. Кабул ителгән карарны нигезләүче контроль орган карары аны үтәү срогы һәм тәртибе Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр бердәм порталында һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталында контрольдә тотыла торган затның шәхси кабинетында кабул ителгән көннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаятьне карау йомгаклары буенча контроль орган карары, Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәп, контрольдә тотыла торган затка кәгазь чыганакта жибәрелә.

дәүләт яисә башка закон тарафыннан саклана торган сер ул кабул ителгән көннән алып бер эш көне эчендә».

5.

Муниципаль торак контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

5.1. Муниципаль торак контроленең гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге һәм нәтижәләлеге бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль торак контроле өчен индикатив күрсәткечләр Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан раслана..

1 нче кушымта
 Минзәлә муниципаль районындагы
 муниципаль торак контроле
 турындагы нигезләмәгә

**Минзәлә муниципаль районында Минзәлә муниципаль районы Башкарма
 комитеты үткәргәндә планнан тыш тикшерүләр үткәрү кирәклеген билгеләү
 очен кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы
 индикаторлары⁵**

1. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан, "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән, контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан Россия Федерациясә Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозуның фактлары турында һәм контрольдә тотыла торган зат эшчәнлегендә түбәндәге мәжбүри таләпләрне бозуның кимендә бер өлеш булуы турында мәгълүмат алу:

а) муниципаль торак фондының торак урынын торак булмаган бинага күчерү тәртибен;

б) күпфатирлы йортта муниципаль торак фондының торак урыннарын үзгәртеп кору һәм (яисә) янадан урнаштыру тәртибенә;

2. Торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында Россия Федерациясә Торак кодексының 165 статьясындагы 5 өлешә нигезендә билгеләнә торган урнаштыру тәртибе, рәвешләре, сроклары һәм вакыты нигезендә урнаштырылырга тиешле мәгълүматны өч һәм аннан артык ай дәвамында актуальләштерүнең булмавы.

⁵ Россия Федерациясә Торак кодексының 20 статьясындагы 13 өлешенә мәгълүсә буенча мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары дәүләт сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру, торак-коммуналь хужалык өлкәсендә норматив-хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы билгеләгән мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы типлаштырылган индикаторларын исәпкә алып раслана.

Өлешә типик нигезләмәгә әзерләгән вакытта өлешә типик индикаторлар билгеләнмәгәнлектән, эшләүчеләр тарафыннан Россия Федерациясә Төзелеш һәм торак - коммуналь хужалык министрлыгы бөерыгы проектында каралган типик индикаторлар исәпкә алынды «Дәүләт торак күзәтчелегән һәм муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда планнан тыш тикшерүләр үткәрү өчен нигез буларак кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычының типик индикаторларын раслау турында» (текст кушымта итеп бирелә) муниципаль торак контроле һәм аның объектлары спецификасын исәпкә алып.